

ARTVİN REHBERLİK ve ARAŞTIRMA MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ

“HEP BİRLİKTE EĞİTİMLE ENGELLERİ AŞIYORUZ(HEBAŞ)” PROJESİ

PROJENİN UYGULANMA DÖNEMİ: 2021-2022 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

PROJENİN KONUSU: Artvin’in ilçelerinde Eğitim Gören Özel Gereksinimli Çocuk Ya Da Bireylerin Ailelerine İhtiyaç Duydukları Konularda Eğitim Vermek

PROJE KOORDİNATÖRÜ: REHBERLİK ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ PINAR KESKİN

REHBERLİK ve ARAŞTIRMA MERKEZİ ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENİ RECEP MESUT GENÇ

PROJE HAZIRLIK ÇALIŞMASI

Avrupa Birliği Eğitim Ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığında Erasmus+ Yetişkin Eğitimi KA 104 Faaliyetleri Kapsamında desteklenen kurumumuzun « 2020-1-TR01-KA104-087422» numaralı “Özel Anne Babalara Özel Eğitim” (ÖZAB) projesi kapsamında Artvin’in Hopa ilçesindeki Özel Eğitim sınıfları ile Hopa Meslek Okulunda eğitim gören özel gereksinimli öğrencilerin ebeveynlerine Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından 1 günlük süreyle çalışmalar yapılmıştır. Çalışma öncesi katılımcılara çalışmaya yönelik ön değerlendirme anketi ile çalışmanın bitiminde son değerlendirme anketi uygulanmıştır. Örneklem grubu ile yapılan çalışma sonucunda anket değerlendirme sonuçları ve katılımcılardan alınan olumlu dönütler sonrası eğitimlerin belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilerek devam edilmesi ve Artvin ilinin tüm ilçelerinde “HEP BİRLİKTE EĞİTİMLE ENGELLERİ AŞIYORUZ(HEBAŞ)” projesi kapsamında her ay bir gün bir ilçe olacak şekilde yapılması planlanmıştır.

1. Aile Eğitimi Nedir?

Aile eğitimi, anne babalara çocukların gelişimleri desteklemelerine katkı sağlamaları için uzman kişiler tarafından verilen sistemli eğitim olarak tanımlanmaktadır (Hoard ve Shepart 2005). Anne-babaların çocuklarının fiziksel, ruhsal, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerinin her aşamasında gerekli olan yetenek ve anlayışı kazanmalarına yardımcı olan (Üstünoğlu 1990, Öztop ve Telsiz 1996, Tezel-Şahin ve Ersoy 1999) aile eğitiminin temel amacı; çocuklarını yetiştirme sürecinde istenilen davranışları geliştirmeleri konusunda ailelere rehberlik yaparak, anne-baba-çocuk ilişkisinde ebeveynlerin tutum ve davranışlarının olumlu yönde değişmesini sağlamaktır. Bunun yanı sıra, aile eğitimi ailelerin çocuk gelişimi ve eğitimi konusunda bilgilendirilmelerini sağlayarak anne-babaların çocuklarını tanımlarına yardımcı olmakta, anne-babalara çocuklarıyla sağlıklı iletişim kurmanın önemini anlatarak davranış değiştirme yönünde rehberlik yapmaktadır. Aile eğitimi programlarının anne-babanın çocuklarıyla iletişimlerini güçlendirdiği ve anne babalara çocuk yetiştirmelerinde destek olduğu ifade edilmektedir (Mann et. al. 2004). McBride (1990), uygulanan aile eğitimi programının babaların çocuk yetiştirme tutumlarındaki etkisini incelediği araştırmasında aile eğitimi programının babaların çocuklarıyla olan iletişimlerine katkı sağladığını belirlemiştir.

Aile eğitimi, aile yaşantısını ve aile içindeki bireyi desteklemeye yönelik eğitimsel çabadır. Aile eğitimlerinde içerik bütüncül bir yaklaşımla ebeveyn eğitimi, evliliğe hazırlık, eşler arasındaki ilişkiyi geliştirme, sağlık okur-yazarlığı, finansal okur-yazarlık vb. konularda geniş bir alana yayılabilmektedir (NCFR, 2009a, 2009b). Temel içeriği önleme, işbirliği ve eğitim olan aile eğitimi yaklaşımı şu şekilde tanımlanabilir:

Aile eğitimi;

- ailelerin ve/veya aileyi oluşturan bireylerin
- yaşam boyu değişen rollerine, ilgilerine, gelişim görevlerine uyum sağlamalarını kolaylaştırmaya,
- psikolojik sağlıklarını desteklemeye ve güçlendirmeye,
- aile içinde üstlendikleri rollerle ilgili becerilerini ve bilgilerini geliştirmeye,
- ev içerisindeki ilişki yapısını güçlendirmeye,
- yaşantı kalitesini geliştirmeye ve zenginleştirmeye,

- bireylerin, eşlerin ve ailenin varolan potansiyellerini kullanabilmeleri konusunda onları cesaretlendirmeye odaklanmış,
- çoğunlukla örgün eğitim sisteminin dışında gerçekleştirilen,
- formal anlamda yapılanmış geçmişi sanayi devrimine kadar geri giden,
- yetişkin eğitimi niteliğindeki
- işbirliğine dayalı,
- önleyici temelli eğitimlerdir (Şahin, Özbey, 2007: 9; Duncan & Goddard, 2005; Arcus, Schvanefeldt & Moss, 1993).

2. Aile Eğitimine Neden İhtiyaç Vardır?

Ailenin, toplumsal hayatın önemli kurumlarından biri olduğu kabul edilmektedir. Bu bağlamda sağlıklı aile yapılarının huzurlu bir toplumu oluşturacağı konusunda genel bir görüş birliğinden söz edilebilir. Diğer taraftan hem ülkemizde hem de dünyada aile yapısının giderek aile biçimlerinin değişmesi, aile içi ilişkilerde, rol ve statülerde değişikliklerin yaşanması gibi birçok farklılaşma ile yüzleşmek zorunda kalması ve bu durumun bir takım sorunları beraberinde getirmesi, aile araştırmalarının temel ilgi alanını oluşturmaktadır. Birçok araştırmancının ana problemi ailenin karşılaştığı bu sorunların nasıl ortadan kaldırılacağına odaklanmaktadır. Diğer taraftan ailelerin karşılaştığı sorunlar çok çeşitlidir. Ekonomik, politik, sosyolojik, teknolojik vb. gelişmelerle karşılaşan birey ve aile, yaşamını bu değişikliklere göre yeniden düzenlerken zaman zaman problemlerle karşılaşmakta ve kimi zaman bunların üstesinden gelmekte zorlanmaktadır. Ayrıca söz konusu problemlerin türü ve niteliği çok kısa süreler içinde değişebilmektedir. Bu durum aileyi sözü edilen değişimlere ve meydan okumalara karşı hazırlıklı hâle getirerek büyük oranda çözülebilir. Yukarıda değinildiği üzere sorun alanları üzerine odaklanan çalışmalar gerekli olmakla birlikte sorunların çözümü için tek başına yeterli olamamaktadır. Bu çerçeveden hareketle ailenin, hem kendi içinde hem de toplumla kurduğu ilişkilerde karşılaştığı sorunların üstesinden gelebilmesi için bilgi ve tecrübeyle desteklenmesi gerektiği söylenebilir. Aile eğitimine ihtiyaç duyulmasının bir başka nedeni ise ebeveynlikle ilgili bilgilerin kompleks hâle gelmesi ve nesilden nesile doğal yollarla aktarılmasında sorunların yaşanmasıdır. Ayrıca aile içi rollerin değişmesiyle birlikte annelik ve babalık rolleri iç içe geçmektedir (Şahin ve Özbey, 2007: 9). Diğer taraftan birçok ailenin, kamu ya da özel sektör tarafından sunulan eğitim programlarından yararlanma imkânları sınırlıdır. Toplumun kurucu unsuru olan ailenin başlıca fonksiyonları arasında soyun devamı, çocuk bakımı, eğitimi, sosyalleştirilmesi, koruyuculuk, psikolojik destek vb. konular sayılabilir (Sanay, 1990: 41). Bu fonksiyonları üstlenen ailenin bunları en iyi şekilde yerine getirmesi gerekmektedir. Dolayısıyla ailenin korunmasında, toplumun huzurunun sağlanmasında, aileleri eğitim programları aracılığıyla bilgilendirmek önemli bir role sahiptir. Değinilen sorunlarla çok daha önceleri karşılaşan Batılı ülkelerde, ailede bozulan ilişkilerin ve aksaklıkların düzeltilmesi, koruyucu, önleyici ve geliştirici hizmetlerin sağlanması için aile eğitim programları geliştirilmiştir. Bu eğitimlere genel olarak "Aile Yaşamı Eğitimi (Family Life Education)" denilmektedir. Bu çerçevede ailelerin eğitime ihtiyaç duydukları konular belirlenmiş, yetişkin eğitime uygun programlar geliştirilmiş ve uygulanmıştır (Güran, 1991: 446).

PROJENİN AMACI:

Artvin ilçelerinin uzak oluşu ve velilerin Artvin il merkezine gelerek Artvin RAM tarafından merkezde uygulanan Aile Eğitimi programlarına katılmakta yaşayacağı güçlükler göz önüne alınmış bu nedenle aile eğitiminin ilçelere gidilerek yerinde yapılmasına ve bu ilçelerde eğitim gören özel gereksinimli çocuk ve bireylerin ebeveynlerine özel eğitim hakkında bilgilendirme yapılarak çocuğunu daha iyi tanımalarını sağlamak, çocuğunun gereksinim ve yeterliliklerinin farkında olmalarını sağlamak, yurtiçi ve yurt dışı verilen özel eğitim hizmetlerinin ve kapsamının farkına varmalarını sağlamak amacıyla eğitim planlanmıştır.

Aile eğitimi kapsamında;

- 1- Avrupa'da özel anne babalara yönelik özel eğitim uygulamaları
- 2-Özel gereksinimli çocuğun destek çevresi
- 3-Özel çocuğun eğitiminde ailenin rolü
- 4-Ebeveyn olarak yaptığımız hatalı davranışlar

5-Yardım tuzağı ve eleştiri tuzağı

6-Problem davranışlara olan etkimiz

Konularında ayda bir kez olmak üzere eğitim planlanmıştır.

TARİH-SAAT	EĞİTİM YERİ	HEDEF KİTLE	EĞİTİM KONULARI	GÖREVLİ EĞİTİMCİLER
ARALIK 09.00-16.00	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün COVID kapsamında uygun gördüğü eğitim/konferans salonu	Artvin Arhavi İlçesi Özel Eğitim Sınıflarında Öğrenim Gören Özel Gereksinimli Öğrencilerin Ebeveynleri	1- Avrupa'da özel anne babalara yönelik özel eğitim uygulamaları 2-Özel gereksinimli çocuğun destek çevresi 3-Özel çocuğun eğitiminde ailenin rolü 4-Ebeveyn olarak yaptığımız hatalı davranışlar 5-Yardım tuzağı ve eleştiri tuzağı 6-Problem davranışlara olan etkimiz	PINAR KESKİN Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni RECEP MESUT GENÇ Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni
OCAK 09.00-16.00	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün COVID kapsamında uygun gördüğü eğitim/konferans salonu	Artvin Hopa ve Kemalpaşa İlçelerindeki Özel Eğitim Okulu ile Özel Eğitim Sınıflarında Öğrenim Gören Özel Gereksinimli Öğrencilerin Ebeveynleri	1- Avrupa'da özel anne babalara yönelik özel eğitim uygulamaları 2-Özel gereksinimli çocuğun destek çevresi 3-Özel çocuğun eğitiminde ailenin rolü 4-Ebeveyn olarak yaptığımız hatalı davranışlar 5-Yardım tuzağı ve eleştiri tuzağı 6-Problem davranışlara olan etkimiz	PINAR KESKİN Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni RECEP MESUT GENÇ Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni
ŞUBAT 09.00-16.00	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün COVID kapsamında uygun gördüğü eğitim/konferans salonu	Artvin Murgul İlçesi Özel Eğitim Sınıflarında Öğrenim Gören Özel Gereksinimli Öğrencilerin Ebeveynleri	1- Avrupa'da özel anne babalara yönelik özel eğitim uygulamaları 2-Özel gereksinimli çocuğun destek çevresi 3-Özel çocuğun eğitiminde ailenin rolü 4-Ebeveyn olarak yaptığımız hatalı davranışlar 5-Yardım tuzağı ve eleştiri tuzağı 6-Problem davranışlara olan etkimiz	PINAR KESKİN Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni RECEP MESUT GENÇ Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni
MART 09.00-16.00	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün COVID kapsamında uygun gördüğü	Artvin Borçka İlçesi Özel Eğitim Sınıflarında Öğrenim Gören Özel Gereksinimli Öğrencilerin Ebeveynleri	1- Avrupa'da özel anne babalara yönelik özel eğitim uygulamaları 2-Özel gereksinimli çocuğun destek çevresi	PINAR KESKİN Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni

	eğitim/konferans salonu		3-Özel çocuğun eğitiminde ailenin rolü 4-Ebeveyn olarak yaptığımız hatalı davranışlar 5-Yardığ tuzağı ve eleştiri tuzağı 6-Problem davranışlara olan etkimiz	RECEP MESUT GENÇ Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni
NİSAN 09.00-16.00	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün COVID kapsamında uygun gördüğü eğitim/konferans salonu	Artvin Yusufeli İlçesi Özel Eğitim Sınıflarında Öğrenim Gören Özel Gereksinimli Öğrencilerin Ebeveynleri	1- Avrupa'da özel anne babalara yönelik özel eğitim uygulamaları 2-Özel gereksinimli çocuğun destek çevresi 3-Özel çocuğun eğitiminde ailenin rolü 4-Ebeveyn olarak yaptığımız hatalı davranışlar 5-Yardığ tuzağı ve eleştiri tuzağı 6-Problem davranışlara olan etkimiz	PINAR KESKİN Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni RECEP MESUT GENÇ Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni
MAYIS 09.00-16.00	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün COVID kapsamında uygun gördüğü eğitim/konferans salonu	Artvin Ardanuç İlçesi Özel Eğitim Sınıflarında Öğrenim Gören Özel Gereksinimli Öğrencilerin Ebeveynleri	1- Avrupa'da özel anne babalara yönelik özel eğitim uygulamaları 2-Özel gereksinimli çocuğun destek çevresi 3-Özel çocuğun eğitiminde ailenin rolü 4-Ebeveyn olarak yaptığımız hatalı davranışlar 5-Yardığ tuzağı ve eleştiri tuzağı 6-Problem davranışlara olan etkimiz	PINAR KESKİN Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni RECEP MESUT GENÇ Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni
HAZİRAN 09.00-16.00	İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün COVID kapsamında uygun gördüğü eğitim/konferans salonu	Artvin şavşat İlçesi Özel Eğitim Sınıflarında Öğrenim Gören Özel Gereksinimli Öğrencilerin Ebeveynleri	1- Avrupa'da özel anne babalara yönelik özel eğitim uygulamaları 2-Özel gereksinimli çocuğun destek çevresi 3-Özel çocuğun eğitiminde ailenin rolü 4-Ebeveyn olarak yaptığımız hatalı davranışlar 5-Yardığ tuzağı ve eleştiri tuzağı 6-Problem davranışlara olan etkimiz	PINAR KESKİN Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni RECEP MESUT GENÇ Artvin Rehberlik ve Araştırma Merkezi Özel Eğitim Öğretmeni

PROJENİN GEREKÇESİ

Planlanan aile eğitimi ile özel gereksinimli çocuk ya da bireye sahip ebeveynlerin çocuğu hakkında daha fazla bilgiye sahip olmalarını, çocuğunun yeterlilik ve gereksinimlerine yönelik en uygun eğitim yöntemlerinin ve iletişim becerilerinin farkına varmalarını sağlamaktır. Ayrıca ebeveynlerin özel eğitim konusunda bilgi sahibi olarak bu konudaki hak ve sorumluluklarının farkına varmalarını sağlamak, Avrupa'da özel anne babalara yönelik özel eğitim uygulamaları hakkında bilgilenmelerine fırsat vermek ve ildeki kurum/kuruluşların özel eğitim alanı ile ilgili işleyişleri hakkında ebeveynlerin bilgi sahibi olmalarını amaçlamaktır. Verilen Aile eğitimi sayesinde ebeveyn çocuğu ile daha etkili ve verimli iletişim yollarını kullanma becerisi geliştirecek çocuğunun eğitimine doğru ve aktif katılma yöntemlerini de öğrenebilecektir.